

B. Osobitná časť

Čl. I

V § 3j až 3m sa upravujú podmienky poskytnutia jednorazovej dotácie na podporu humanitárnej pomoci v rozpočtovom roku 2022 na účely čiastočnej úhrady zvýšených prevádzkových nákladov u vybraných druhov sociálnych služieb, ktoré preukázateľne vznikli v rozpočtovom roku 2022, a to v dôsledku všeobecného nárastu cien tovarov a služieb a súvisiaceho rastu miery inflácie (ďalej len „dotácia v rámci inflačnej pomoci“). Poskytnutú dotáciu v rámci inflačnej pomoci však nie je možné použiť na úhradu nákladov na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania a s nimi súvisiacich nákladov na odvodové povinnosti zamestnávateľa, a to vzhľadom na už realizovanú podporu v rámci dotačnej pomoci v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „ministerstvo“) na poskytovanie odmien zamestnancom u poskytovateľov vybraných druhov sociálnych služieb v rozpočtovom roku 2022, a to súvisiacu tiež s dôsledkami mimoriadnej situácie (aj mimoriadnej situácie súvisiacej so šírením ochorenia COVID- 19) a s potrebou zabezpečenia udržateľnosti personálneho zabezpečenia poskytovaných sociálnych služieb. V záujme posilnenia plnenia legitímneho účelu tejto dotácie, ktorým je udržateľnosť poskytovaných sociálnych služieb aj v týchto nepriaznivých podmienkach vysokej inflácie, sa zároveň explicitne ustanovujú nákladové položky, na ktoré túto dotáciu v rámci inflačnej pomoci nemožno použiť (cestovné náhrady, rutinná a štandardná údržba, nájomné za prenájom a náklady na služby, ktorými sú odmeny zamestnancom, ktorí vykonávajú prácu na základe dohôd o prácach mimo pracovného pomeru). Takto koncipovaná právna úprava má v zásade zabezpečiť použitie dotácie v rámci inflačnej pomoci na spolufinancovanie nevyhnutných nákladových položiek prevádzkových nákladov poskytovanej sociálnej služby.

Dotáciu v rámci inflačnej pomoci nemožno poskytnúť na kapitálové výdavky (§ 9 ods. 3 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov).

Dotácia v rámci inflačnej pomoci vo vzťahu k poskytovateľom vybraných druhov sociálnych služieb dopĺňa a nadväzuje na právnu možnosť poskytnutia jednorazovej dotácie na podporu humanitárnej pomoci v rozpočtovom roku 2022 na čiastočnú úhradu zvýšených prevádzkových nákladov na energie podľa § 3b písm. a) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 131/2022 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti dotácií v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov na územie Slovenskej republiky spôsobeným ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny v znení neskorších predpisov. Táto dotácia na energie bola určená na čiastočnú úhradu zvýšených prevádzkových nákladov na energie súvisiacich s poskytovaním sociálnej služby v zariadeniach sociálnych služieb

- pre zariadenia podmienené odkázanosťou (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár);
- pre zariadenia krízovej intervencie (nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu ambulantnou formou);
- pre zariadenia na podporu rodiny s deťmi - zariadenie dočasnej starostlivosti o deti zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa (tzv. „jasle“).

Účelom takto predkladaným návrhom nariadenia novo koncipovanej a z hľadiska okruhu oprávnených osôb i účelového použitia rozšírenej dotačnej pomoci – dotácie v rámci inflačnej pomoci je prispieť k udržateľnosti poskytovaných sociálnych služieb, a to v záujme zmiernenia dopadov nepokrytého nárastu prevádzkových nákladov na poskytovanú sociálnu službu v dôsledku nárastu miery inflácie, a zmierniť tým aj premietanie takto zvýšených prevádzkových nákladov do úhrady za poskytovanú sociálnu službu, požadovanú najmä v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, od prijímateľov sociálnych služieb a iných povinných fyzických osôb.

Mimoriadna situácia v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny má aj s týmto ozbrojeným konfliktom, ale aj s dôsledkami pandémie ochorením COVID-19 na ekonomické správanie spotrebiteľov, súvisiaci dôsledok na extrémny nárast najmä cien energií (elektrickej energie, plynu, pary, tepelnej energie a palív na vykurovanie) ale aj na nárast cien ostatných výrobkov, tovarov a služieb spojený s nárastom miery inflácie. Miera inflácie nesporne negatívne ovplyvňuje aj výšku prevádzkových nákladov poskytovanej sociálnej služby, a to najmä pobytovou formou a ambulantnou formou poskytovania tejto sociálnej služby. Tieto formy poskytovanej sociálnej služby sú totiž spojené aj s nárokom na pokrytie nákladov na energie súvisiace s priestormi, v ktorých sa sociálna služba poskytuje a s pobytom prijímateľov a personálu v týchto priestoroch so súvisiacou spotrebou týchto energií, a to popri nevyhnutnosti úhrady nákladov aj na iné výrobky, tovary a služby, ktorých ceny sa extrémne navyšujú. Z tohto dôvodu je možnosť poskytnutia dotácie v rámci inflačnej pomoci v § 3j viazaná na takto vymedzené druhy a formy poskytovanej sociálnej služby, a to

- poskytovateľom vybraných druhov sociálnych služieb v pobytových a ambulantných zariadeniach sociálnych služieb (ďalej len „zariadenie“) a aj
- iných vymedzených druhov sociálnych služieb, ktorí ju poskytujú ambulantnou formou alebo inou formou prostredníctvom telekomunikačných technológií.

Forma poskytovanej sociálnej služby sa na účely poskytnutia dotácie v rámci inflačnej pomoci posudzuje podľa stavu zápisu tejto formy poskytovanej sociálnej služby v registri sociálnych služieb, a to k 1. januáru 2022 a táto forma poskytovanej sociálnej služby a jej zápis v registri sociálnych služieb musí trvať aj ku dňu podania žiadosti o poskytnutie tejto dotácie.

Dotácia v rámci inflačnej pomoci sa navrhuje poskytnúť na jedno miesto v zariadení sociálnej služby, v sume stanovenej diferencovane v závislosti od druhu a formy poskytovanej sociálnej služby v zariadení, a to pre

- zariadenia podmienené odkázanosťou,
- zariadenia krízovej intervencie,
- zariadenia na podporu rodiny s deťmi,
- iné vybrané druhy sociálnych služieb poskytované ambulantnou formou.
 - na podporu rodiny s deťmi (služba včasnej intervencie , služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života ambulantnou formou mimo zariadenia a formou starostlivosti o dieťa v detskej skupine),
 - sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku poskytovaná ambulantnou formou (sprievodcovská služba a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie tlmočníckej služby, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
 - sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),

- podporné služby poskytované ambulantnou formou (pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, v jedálni, v pracovni, v stredisku osobnej hygieny) a
- vykonávanie sociálnej rehabilitácie a špecializovaného sociálneho poradenstva, ako samostatnej odbornej činnosti a poskytovanie základného sociálneho poradenstva ambulantnou formou.

Diferencovane určená výška dotácie pre príslušné druhy sociálnych služieb, resp. príslušné druhy zariadení sociálnych služieb a jej väzba na počet miest, resp. určený paušál na poskytovanú sociálnu službu vychádza z odlišnej povahy a charakteru jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín osôb, pre ktoré sú určené, ktoré sa v zásade premietajú aj do odlišností ich prevádzkovej nákladovosti, ako aj z odlišností prevádzky danej formou poskytovanej sociálnej služby.

V záujme účelnosti, efektívnosti, účinnosti a hospodárnosti vynakladania prostriedkov zo štátneho rozpočtu sa v § 3k ustanovuje, že dotáciu v rámci inflačnej pomoci možno poskytnúť len tomu žiadateľovi (resp. žiadateľovi o poskytnutie tejto dotácie pre konkrétnu ním zriadenú alebo založenú právnickú osobu, ktorá je poskytovateľom sociálnej služby, ak je žiadateľom obec alebo vyšší územný celok), ak čestným vyhlásením preukáže, že sociálna služba sa začala poskytovať najneskôr od 1. januára 2022 a zároveň, ak u vybraných zariadení sociálnych služieb ku dňu podania žiadosti o poskytnutie tejto dotácie počet neobsadených miest v zariadení (v ktorom nie je povinnosť vedenia evidencie prijímateľov sociálnej služby poskytovateľom sociálnej služby v informačnom systéme sociálnych služieb) a počet neobsadených miest v dennom centre a jedálni, nepresiahne 50 % z celkového počtu miest v tomto zariadení, dennom centre a jedálni, zapísaných v registri sociálnych služieb .

U poskytovateľov sociálnych služieb v zariadeniach podmienených odkázanosťou bude posudzovanie právnej podmienky nároku na dotáciu v rámci inflačnej pomoci, ktorou je ku dňu podania žiadosti o poskytnutie tejto dotácie počet neobsadených miest v zariadení nepresahujúci 50 % z celkového počtu miest v tomto zariadení zapísaných v registri sociálnych služieb, osvedčovaný ministerstvom priamo v informačnom systéme sociálnych služieb z jeho údajovej základne (§ 105a ods. 2 písm. e) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov. Relevantnou skutočnosťou budú preto v tomto smere zapísané údaje o prijímateľoch sociálnej služby v informačnom systéme sociálnych služieb priamo poskytovateľom sociálnej služby (§105b ods. 2 písm. b) zákona o sociálnych službách).

Dotácia v rámci inflačnej pomoci bude v súlade s § 3k ods. 3 poskytnutá aj v prípade, že žiadateľovi už na tento rozpočtový rok 2022 ministerstvo schválilo žiadosť o dotáciu na podporu humanitárnej pomoci na iný účel v súlade so zákonom č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a nariadení vlády Slovenskej republiky vydaných v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu podľa § 15a tohto zákona (na dotáciu v rámci inflačnej pomoci sa teda nebude vzťahovať týmto zákonom obmedzená maximálna suma poskytnutej dotácie na podporu humanitárnej pomoci v príslušnom rozpočtovom roku (15 000 eur/ žiadateľ).

V súlade s § 3l prijímateľom dotácie v rámci inflačnej pomoci budú vyššie územné celky a obce za verejných poskytovateľov vybraných druhov sociálnych služieb poskytovaných aj nimi zriadenými alebo založenými právnickými osobami, ako verejných poskytovateľov týchto

sociálnych služieb, združenia obcí a neverejní poskytovatelia vybraných druhov sociálnych služieb.

Žiadosť o poskytnutie dotácie v rámci inflačnej pomoci , za všetky druhy sociálnych služieb, ktoré žiadateľ poskytuje, resp. v prípade vyšších územných celkov alebo obcí, ako žiadateľa, aj za všetkých verejných poskytovateľov vybraných druhov sociálnych služieb v ich zriaďovateľskej alebo zakladateľskej pôsobnosti, spolu s požadovanou prílohou bude potrebné ministerstvu doručiť najneskôr do 02. decembra 2022. Súčasťou žiadosti o dotáciu v rámci inflačnej pomoci je aj čestné vyhlásenie podľa § 3k ods. 1 písm. b) prvého bodu tohto nariadenia, ak ide o sociálnu službu poskytovanú v zariadení, ktorým je útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, zariadenie starostlivosti do troch rokov veku dieťaťa.

Prílohou k žiadosti o dotáciu v rámci inflačnej pomoci je doklad – potvrdenie príslušného inšpektorátu práce nie staršie ako tri mesiace, preukazujúci splnenie podmienky podľa zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov ktorou je , že v predchádzajúcich troch rokoch neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania.

Na účely poskytovania dotácie v rámci inflačnej pomoci sa od žiadateľa nevyžadujú čestné vyhlásenia preukazujúce splnenie ďalších podmienok vyžadované podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (čestné vyhlásenie žiadateľa, že má vysporiadané finančné vzťahy so štátnym rozpočtom okrem finančných vzťahov voči daňovému úradu a colnému úradu, čestné vyhlásenie žiadateľa, že voči nemu nie je vedený výkon rozhodnutia).

V súlade s § 3l ods. 6 sa totiž ustanovila fikcia splnenia podmienok ustanovených zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov , a to až do momentu, kým sa nepreukáže ich nesplnenie. To znamená, že v záujme ekonomizácie a zjednodušenia prístupu k dotácií v rámci inflačnej pomoci a jej administrácie vzhľadom na takto koncipovanú právnu úpravu- túto ustanovenú fikciu, na účely vyplatenie dotácie v rámci inflačnej pomoci je vyžadovať čestné vyhlásenie žiadateľa bezpredmetné Právnym následkom preukázania, že žiadateľ nesplnil niektorú z podmienok ustanovených zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov , je však vrátenie vyplatenej dotácie.

Vzhľadom na účel dotácie v rámci inflačnej pomoci sa podľa § 3l ods. 7 odborné hodnotenie žiadosti o túto dotáciu nevykonáva. Navrhovaná právna úprava vytvára právne podmienky na zjednodušenie administrácie žiadostí o poskytnutie tejto dotácie, a to jej vyplatením bezhotovostným prevodom na účet žiadateľa do piatich pracovných dní od zverejnenia schválenej dotácie a jej sumy na webovom sídle ministerstva. Vzhľadom na účel tejto dotácie, nebude teda na účely vzniku nároku na poskytnutie tejto dotácie uzatváraná písomná zmluva medzi žiadateľom a ministerstvom o poskytnutí tejto dotácie.

Ministerstvo je v súlade s § 3l ods. 76 viazané na svojom webovom sídle zverejniť do siedmich dní odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia vlády vzor žiadosti o dotáciu na inflačnú pomoc, spôsob doručovania tejto žiadosti a vzor tlačiva na zúčtovanie dotácie v rámci inflačnej pomoci. Žiadateľ, ktorému bola poskytnutá dotácia v rámci inflačnej pomoci je viazaný v súlade s § 3m poskytnutú dotáciu zúčtovať a vrátiť jej nevyčerpanú časť do 31. mája 2023. Ak tento termín nesplní poskytnutú dotáciu je povinný vrátiť v celej sume poskytnutej ministerstvom.

Čl. II

Navrhuje sa aby nariadenie nadobudlo účinnosť už dňom jeho vyhlásenia, a to vzhľadom na mimoriadnu naliehavosť v súvislosti s pretrvávajúcou mimoriadnou situáciou z dôvodu vojnového konfliktu na území Ukrajiny a jej dôsledkami na nárast miery inflácie a súvisiacu potrebu zmiernenia dopadov tejto mimoriadnej situácie v oblasti enormného zvyšovania cien energii, tovarov a služieb na prevádzkové pomery u poskytovateľov sociálnych služieb, ktoré môžu ohroziť udržateľnosť a dostupnosť poskytovania sociálnych služieb osobám v nepriaznivej sociálnej situácii odkázaným na tieto sociálne služby